

Kőrössi P. József:

Válasz barátnőknek, akik szerint

*„életünk kafkásodik s ennek
az állításnak a tagadása is
életünk kafkásodásának az
igazolása”*

Z. RÓO, n. város legcsendesebb és legsokoldalúbb honpolgára, a k/980-as lakótelepi tömbház keleti fekvésű lakásának bérlője.

Egyik kora tavaszi reggel furcsa motoszkálásra ébredt. A zaj az ajtó felől érkezett és akkor erősödött fel, amikor Z. RÓO lemászott az ágyról és négykézlábra creszkedve a kijárat felé csúszott-mászott: valahányszor csak tehetett élt kedvenc és – kiváltképp – egészségesnek vélt, számos alkalommal előnyösnek bizonyult közlekedési módszerével. Ráadásul csalhatatlan füle most azt sejtette, hogy a zaj valahonnan a küszöb vagy az ajtótok rései mögül származik.

Már csaknem az ajtóig ért, amikor talpra ugrott, majd újra visszazökkent előbbi testtartásába. A küszöb és az ajtó közötti rés alatt egy borítékszerűséget pillantott meg. Rajta a saját neve, így: „Z. RÓO – MEGVÁLTÓ”. A név rendben is volt, ezt a legnagyobb nyugalommal és még négykézláb fogadta; csak a „Meváltó” láttán ugrott, mint korábban elmondtuk, ismét talpra.

Nem egy alkalommal előfordult már, hogy hasonló módon értesítették. Egy ízben, például, az írásos felhívással együtt egy teljes tűzoltó öltözet és felszerelés is érkezett címére. Gondolkodás nélkül tűzoltónak öltözött és taxival a laktanyára vitette magát, ahol is feleslegesen tartózkodott négy teljes napon keresztül. Senki egy árva szót nem szólt hozzá. Mintha kerülték volna. A legkülönbözőbb, figyelmet érdemlő kísérletek kudarca után, az ötödik nap reggelén – czúttal gyalogszerrel – hazament. Egy másik alkalommal a színházi ügyelőállás haladéktalan betöltésére kapott felszólítást. Nyomban a színházban termett. Lézengett, téblábolt a színpalak mögött, meg a zsinórpadláson, napokon keresztül. Mindent elkövetett, hogy valakinek útjában legyen. Mikor látta, hogy így sem törődnek vele, onnan is hazament, anélkül, hogy valakivel közölte volna ott-tartózkodásának okát, illetve távozási szándékát.

Hasonlóképpen és hasonló credménnyel volt már többek között: vándorcirkusz pénztárosa, sintér, vakvágány mellett váltókezelő, lezárt köztemetőben sírásó, villamoskalauz, víz- és gázvezeték-szerelő, városi főkertész, s egy alkalommal a CSALHATATLANOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (CS. O. SZ.) egyik helyi fiókjának libériás főportása is.

De – gondolta most, miközben a kétes és még ismeretlen tartalmú borítékszerűséggel a kezében az ajtó előtt négykézlábaskodott, hiányos éjszakai öltözkében (szürkés-zöld, csíkos pizsamájának csak a felsőrészét sikerült magára kapnia) – mindez még senkit sem jogosít fel arra, hogy őt, egy akármilyen borítékon megváltóként (csupa nagybetűvel) köszöntse, üdvözölje vagy egyál-

talán csak szólítsa. Hacsak nem – s ettől a pizsamáján lévőkhöz hasonló, szürkés-zöld sugárcsikok jelentek meg az arcán –, hacsak nem az öt foglalkoztató, előtte a teljes ismeretlenség homályába burkolózó hivataltól nem származik az újabb küldemény.

Miután a fentiekén kívül még egyéb, jelentéktelenebb dolgokat is végiggondolt, s miután a feladó kilétét sem sikerült megállapítania, elszánta magát. Kibontotta a borítékot.

Legnagyobb megdöbbenésére – ettől megint csak talpra kellett szökkennie – a boríték üres volt. Semmi utasítás, semmi tájékoztatás.

Felrántotta az ajtót s úgy, ahogy volt, kopasz alsótesttel kiszaladt a lépcsőházba, egészen a lépcsőház bejáratáig. Senkit sem talált. Felszaladt az első emeletre. Ott sem. Kissé letörtén és szégyenkezve tért vissza a lakásba. Magára húzta pizsamanadrágját, leült az ágy szélére, és úgy tett, mint aki mélyen gondolataiba merül. Néhány pillanat múlva már fuldokolva dobta le magáról a még alig magára kapkodott pizsamát, összeszedte ruháit, testére ráncigálta, és anélkül, hogy megreggelizett volna, elrohant otthonról.

A központi posta épületéig meg sem állt. Felkutatta a kézbesítő és lapterjesztő osztály vezetőjét, közölte kilétét, és minden különösebb bevezető nélkül felsorolta valamennyi eddigi funkcióját; ezzel is kihangsúlyozva látogatásának rendkívüli fontosságát, halaszthatatlan voltát. A továbbiakban pedig, anélkül hogy az osztályvezető nagyrabecsülő szólamait végighallgatta volna, elmondta, hogy a napokban újabb fontos utasításokra, esetleg kinevezésekre várt. Ehelyett – s emiatt csaknem a frász törte ki – ma, kora reggel egy üres borítékot csúszttak be – olyan fondorlatosan, mint még soha – az ajtaja alatt. A körülmények részletezésére nem ez a legmegfelelőbb alkalom, a későbbiek során azokra is ki lehet térni. Most mindenekelőtt körzetének fölöttébb gyanús kézbesítőjét kellene sürgősen felelősségre vonni, de még az előtt az általa elűntetett utasításokat, a boríték tényleges tartalmát a legrövidebb időn belül visszaszerezni.

Az osztályvezetőnek arra a kérdésére, hogy miért éppen a kézbesítőre gyanakszik, Z. RÓO elmondta: évek óta lakik jelenlegi lakhelyén, s annak ellenére, hogy szinte naponta, de gyakori, hogy naponta többször is érkezik címére hasonló, de sokkal tartalmasabb és különlegesen fontos küldemény, és annak ellenére, hogy ezek rendszerint ajánlott vagy tértivevényes okmányok – melyeket idővel feladójuknak kell visszaszolgáltatnia – mindeddig a kézbesítő színét sem látta. Mind ez ideig csakis azért nem élt panaszhoz való jogával, mert – amint most már az osztályvezető is tapasztalhatta – igen elfoglalt ember. Naponta és gyakran szinte egy időben kell a legkülönbözőbb érdekeket képviselnie, a legkülönbözőbb igényeket kielégítenie, s mindezek mellett, mondta Z. RÓO, mint a legkülönbözőbb szakmák kiváló és nélkülözhetetlen mestere, igyekszik a gyakorlat terén is helytállni. De ezúttal megragadja az alkalmat, s a tisztelt osztályvezető vegye tudomásul, három évre visszamenőleg, minden eddig elmulasztott reklamációját, azaz: a három év minden egyes napjára számítva pontosan 1095 (ezerkilencvenötöt). Ezeket rövidesen írásban is beajújtja az illetékes osztálynak, a kézbesítő rovására.

Lássuk csak, mondta az osztályvezető, s elkérte Z. RÓO-tól a borítékot.

A boríték szabályosnak mondható, közölte rövid vizsgálódás után, annak ellenére, hogy nyoma sincs rajta Z. RÓO lakáscímének. De hát ehhez hasonló küldemény egyre gyakrabban érkezik. Az is bizonyos, hogy az intézmény bélyegzőjével látták el, igen szabályosan. Ezzel Z. RÓO-t a folyosóról az irodájába tessékelté, hellyel kínálta. Rövid és Z. RÓO számára érthetetlen

telefonbeszélgetés után a kézbesítő is előkerült. Nyomban kiderült, hogy soha nem járt Z. RÓO lakásának még csak a környékén sem. Igaz – mondta –, hogy a k/980-as tömb, melyben Z. RÓO is lakni méltóztatik, a felosztás szerint körzetéhez tartozna, de legnagyobb csodálkozására ez az a lakótelep, mely soha, semmilyen körülmények között és semmilyen formában nem veszi igénybe a posta szolgálatait. Soha, semmilyen körülmények között, még a minden szempontból leginségesebb, legkritikusabb időkben sem érkezik erre a címre semmilyen küldemény. Ő maga is, folytatta a kézbesítő, gyakorta foglalkozik ezzel a kérdéssel, s mindeddig egyetlen elfogadható magyarázatot talált, melyről ugyan kellőképpen – idő hiányában – még nem győződhetett meg, mégis írásba foglalta. Most késlekedés nélkül nyújtaná át osztályvezető főnökének, ha nem látná két saját szemével, hogy: a számára mind ez idáig egyetlen magyarázat – az tudniillik, hogy a k/980-as tömb lakatlan – most, Z. RÓO személynének ismeretében elfogadhatatlan, sőt: cáfolható. Ezek után, mondta a kézbesítő, nem marad más, mint a találgatás. A játék tehát, mely eddig is hiánytalanul kitöltötte munkaidejét, maradéktalanul és tartalmasan elszórakoztatta.

Kizárt annak a lehetősége – mondta még a kézbesítő –, hogy az a boríték, mely most az osztályvezető íróasztalán fekszik, az ő kezében is megfordulhatott volna. Sőt, amiért a tisztelt panaszos is láthatja, ma még a lábát sem tehetette ki, annyi dolga akadt itt, az épületen belül. Egy másik panaszost, épp mielőtt őt idehívták volna, rázott le a nyakáról. Az is lehetséges, hogy ma ki sem jut a körzetébe. A szomszédos irodában többen is várakoznak rá, a Z. RÓO-ékhoz hasonló panaszokkal – valamennyien a k/980-as tömb lakói.

Hatalmas táskáját az íróasztalra borította. Felajánlotta Z. RÓO-nak és saját főnökének, hogy együtt vizsgálják át a táska tartalmát, ezáltal is megbizonyodva afelől, hogy a k/980-as tömbház címére a mai napon sem érkezett semmiféle küldemény.

Z. RÓO-nak semmi kedve nem volt a turkáláshoz. Az osztályvezető, kihasználva a ritka alkalmat, azt, hogy beosztottját ilyen könnyelmű pillanatában találja és minden különösebb könyörgés vagy rábeszélés nélkül ellenőrizheti, a taska tartalmára vetette magát, eltűnt a címzés nélkül ajánlott levelek és a legkülönbözőbb újságok tömege alatt.

Z. RÓO megértette, hogy a történetek után itt már semmi keresnivalója nincs. Annak ellenére, hogy még lett volna egy-két megróvó, sőt fenyegető megjegyzése is, azzal, hogy majd írásban teszi meg, magára hagyta az ügyfeléről és beosztottjáról, valamint az önmagáról is megfélemlített osztályvezetőt. Elindult a város központja felé.

Minden cél nélkül, késő délutánig csavargott, borítékjával a kezében. Sohasem fordult még elő, hogy ennyire sürgősen érezze saját létét, szerepét ebben az össze-visszaságban, melyet csak most kezdett megfogalmazni önmaga számára.

Ő maga sem tudta, hogyan, egy ismerős vendéglőben kötött ki. Legnagyobb meglepetésére – erre sem volt még példa eddigi életében – kiszolgálták. Amikor pedig számláját rendezendő magához kérte a pincért, a vendéglő felelőse személyesen jelentkezett és közölte vele, hogy semmivel nem tartozik. Z. RÓO kérdéseit, melyek a példátlan eljárás okait fürkészték, figyelmen kívül hagyta. Mély meghajlással jelezte: az ügyet lezártnak tekinti, nem hajlandó további felvilágosítással szolgálni. A kijáratig kísérte – udvariasan bár, de – csaknem tuszkolta Z. RÓO-t.

Z. RÓO, nyelven a bagulyás ízével, újra az utcán találta magát. A város hangulatának ez az átmenete a késő délutániból a szürkületibe, előbb nyugtalansággal töltötte el, majd hirtelen, minden átmenet nélkül, elálmósította. Ha-za indult.

Másnap vagy harmadnap, vagy a tizedik, vagy a ki tudja hányadik nap reggelén gyanús motoszkálásra ébredt saját lakásának ajtaja előtt, a huzatos lépcsőházban. A kilincsbe kapaszkodva feltornászta magát a meglehetősen magas küszöbre. Lakáskulcs után kutatott a zsebében, s amikor hosszas keresgélés után sem találta, újra a kilincshez nyúlt. A kilincs semmit sem engedve, Z. RÓO egyre türelmetlenebb erőlködésének merev és mozdulatlan maradt. Ekkor vette csak észre, hogy a csengő gombja mellett nem az ő neve szerepel. Az új frissen ragasztott névkártya alatt még olvasható volt saját nevének két utolsó betűje: OO.

Mindent még nem értett, de a történetek után, itt, egykori – ez már bizonyos – lakásának küszöbén, nem volt túl meglepő ez a fordulat. Még mindig álmosan szuszogott, s csak azt furcsállotta kissé – ezt sem különösebb meggyőződéssel már –, hogy semmilyen konkrét értesítést, útbaigazítást nem kapott. Semmi olyasmit, ami azutáni teendőire, hétköznapijaira vonatkozna. Így s ezeken töprengve vette észre azt a hatalmas kartonlapot – valószínűleg innen a reggeli zaj –, melyet egy zsinnyel függesztettek volt lakása ajtajára:

*TISZTELT ÉS EGYKOR NAGYRABECSÜLT BARÁTUNK!
MIUTÁN ÖN LEGUTÓBBI UTASÍTÁSUNKAT
– MELYBEN MINDEN EDDIGINÉL FONTOSABB
KÜLDETÉSSSEL BÍZTUK MEG –
NEM TELJESÍTETTE
EZÜTON KÖZÖLJÜK ÖNNEL, HOGY NEVÉNEK ELKOBZÁSA
VALAMINT
A NEVÉVEL JÁRÓ ELŐNYÖK ÉS KIVÁLTSÁGOK MEGVONÁSA
MELLETT
SZOLGÁLATAIRA A TOVÁBBIÁKBAN
NEM TARTUNK IGÉNYT
TEGYEN LEGJOBB BELÁTÁSA SZERINT!*

Semmi sem győzte meg Z. RÓO-t arról, hogy ez az üzenet neki szól, mégis leakasztotta a kartonlapot. Legszívesebben rögtön a nyakába akasztotta volna, mégis a hóna alá csapta. Elhagyta a lépcsőházat, és leült az első, megviselt ülepe számára a legalkalmasabbnak tűnő járdaszélre: egy szennyvízcsatorna aknafedője és egy füstölő szemetes kuka közé. Éppenséggel választhatott volna. Tapasztalatai már vannak – papírokra lesz most már szüksége. És most – az elmúlt napok (hetek, hónapok) után először – kimondottan jól érezte magát: könnyűnek, mint egy teherbetejtő szeretkezés után. Mint aki azzal, hogy elvesztette, megkapta a nevét. Úgy érezte, napokig (hetekig? hónapokig?) nem kell mozdulnia erről a helyről, és még mielőtt anyakönyveztetné magát, akár szakállt is csereszthetne az aszfaltba, saját ülepe körül.